

06c - סכין לוחטת בחזי **1925**

הנהג פאול מנסה לתקן את המנוע. הוא מפזם את השיר "יש לי סכין לוחטת בחזי" מתוך מחזור השירים של מאהלר "שירי העלם הנודד".

פאול (שר) סכין לוחטת בחזי חתכה
או וויי! או וויי! חתכה עמוק, עמוק
בכל תשוקה ובכל שימחה
עמוק, עמוק!

אלמה פאול יש איזה סיכוי לתקן את הדבר הזה?
אני עושה כמיטב יכולתי, מאדאם.
(מפזם)

אח, איזה מין אורח רע!
לעולם לא נח,
עינו לא סגורה
לא יומם, לא לילה בשנתי
או וויי! או וויי!

אלמה פאול בבקשה לא בקול רם כל כך, בבקשה! אני מנסה לנוח קצת.
מה שתאמרי, מאדאם.

(הוא מנמיך את עוצמת שירתו.)
כשאני רואה את השמיים
אני רואה תכול זוג עיניים!
או וויי, או וויי!

אלמה פאול אתה יודע מי כתב את השיר הזה שאתה שר?
בוודאי, גברתי, גוסטב מאהלר.

אלמה פאול הוא מוכר היטב בארץ ה...מידברית הזאת?
אני לא יודע. אני מכיר אותו ממינכן. הייתי שם סטודנט.

אלמה מותר לי לשאול - מה אתה מחפש בשממה הזאת?

פאול אני שייך לקבוצה של יהודים אוסטרים וגרמנים. אחדים מאיתנו היו תלמידיו של פרויד, אחרים - של זיגפריד ברנפלד.

אלמה ואתה --

פאול	אני מתכתב רק עם מרטין בובר ועם מקס ברוד.
אלמה	אז מצאת את גאולתך בארץ הזאת.
פאול	אני... לא, מוטב שאשתוק.
אלמה	לא, תגיד מה שאתה חושב.
פאול	אני מתבייש במחשבות שלי.
אלמה	דבר.
פאול	בואי נסתלק מכאן.
אלמה	סליחה?
פאול	אני אתקן את המכוננית, ונברח מפה ביחד.
אלמה	יצאת מדעתך?
פאול	גברתי, מרגע שראיתי אותך---
אלמה	(צוחקת) הו, לא!
פאול	הו, כן!
אלמה	בן כמה אתה?
פאול	אני בן עשרים, אבל את גורמת לי להרגיש בן שש עשרה.
אלמה	בבקשה! אל תעשה ממני צחוק. אני מבקשת ממך. אני בת ארבעים ושבע. יכולתי להיות אימך. לא נשאר לי כוח לשטויות האלה יותר. אני על סף התמוטטות עצבים.
פאול	זה נפלא. התמוטטות עצבים! התמוטטות עצבים! אני עצמי מעבר לייאוש. אנחנו יכלים להתחיל מאפס.
אלמה	איפה אנחנו נמצאים עכשיו בדיוק? אתה יכול לומר לי איפה אנחנו?
פאול	אנחנו בדרך. תמיד בדרך! (ממשיך לשיר כשהוא מתעסק במנוע) "כשאני פוסע בשדות הצהובים
	אני רואה במרחק את שערה הזהוב מתבדר ברוח או וויי! או וויי!"
אלמה	בבקשה, אתה יכול לשתוק, בבקשה
פאול	בעונג רב. המילים הן רק מחיצות בין בני אדם. התיקשורת האמתית היא במבט. כן. בואי נשתוק עכשיו, ונתבונן אחד בשני.
אלמה	עד כאן.
פאול	למה? יש בזה משהו בלתי מוסרי? (אלמה נועצת בו מבט.) אני לא יודע מה קורה לי. אני רועד.

הו, אלוהים! למה אתה עושה לי את זה!...	אלמה
גם את רועדת, לא נכון?	פאול
מה אני עושה איתך?	אלמה
את פוחדת?	פאול
אני לא פוחדת.	אלמה
את שונאת אותי.	פאול
אני שונאת פה כל דבר.	אלמה
סלחי לי. אני מצטער שהתחלתי.	פאול
יופי אז עכשיו תשתוק.	אלמה
אני אשתוק. את צודקת. אני חייב לשתוק. כשאני מתחיל לדבר, אני לא יודע מה אני אומר. אני שק מלא חורים. כדי להסתיר את רגשותיי, אני משחק ליצן. אל תדאגי. לא התאהבתי בך. רק שיחקתי משחקים. כמו שאני עושה תמיד. מנסה להסתיר מעצמי את האמת. אף פעם לא הייתי מאוהב. אף פעם. אבל לעזאזל כל כך קל להעמיד פנים שאתה כן. מאוהב באנשים, ברעיונות, באמונות. במקומות. אבל בפנים הכול חלול וריק. למה אנחנו מבזבזים את הקיום היחידי שלנו עם אנשים לא נכונים? תמיד אומרים מילים לא נכונות, עושים מעשים לא נכונים. את יודעת על מה אני מדבר. אנחנו שתי ציפורים מאותו סוג. אל תנסו להכחיש את זה. אל תשחקרי איתי משחקים. זה משעמם. זה כל כך משעמם. את לא חייבת לי כלום, וגם אני לא חייב לך שום דבר. ואין שום סיכוי שיהיה לנו רומן. אז אנחנו יכולים להגיד את כל האמת זה לזו. זה דבר יקר מאוד! וואו!	פאול
(תנים פוצחים ביללות במרחק. אלמה מזדעזעת.)	
מה זה?!	אלמה
תנים.	פאול
תנים? אתה צוחק?	אלמה
לא.	פאול
הם לא מסוכנים.	אלמה
לא, הם סתם משוגעים.	פאול
משוגעים?	אלמה
כן, בגלל זה הם מיללים ככה.	פאול
הם נשמעים קרובים מאוד אלינו.	אלמה
הם קרובים. תסתכלי לתוך החושך. את יכולה לראות את הצללים	פאול

שלהם סביבנו.

גרש אותם! עשה משהו!

אלמה

פאול

(מרים אבן ומשליך אותה אל תוך האפילה) הי הי הי! גברת מאירופה באה לחפש את הציפור הכחולה במישרח! הי הי הי! (הוא מילל לעבר אלמה כמו תן) האמנת באהבה, מה? האמנת שהאהבה שאוהבים אותך תציל אותך? היא לא יכולה להציל אותך. כל מה שהיא יכולה זה לעזור לך להירדם. אבל שינה היא לא גאולה. ואז בא תמיד הבוקר שלמחרת. הבקרים הם לא הזמן לאהבה. הבקרים הם הזמן להתעורר. וכשהבוקר הוא בלי אהבה, סוף היום הוא בלי תיקווה. בואי אגלה מה שגליתי ביחס לעצמי: כשאני עושה אהבה, לפחות ארבעה בני אדם מעורבים בזה. ואני רק בן עשרים. מעניין איך זה כשאתה בן ארבעים ושבע. אז כמה בני אדם מעורבים בזה כשאת עושה אהבה? תריסר? חצי תריסר? שלושה? שניים? אפילו לא אחד... אני מבין. זה צריך להיות עצוב מאוד, אה? ... אני לא רוצה להיות אף פעם בן ארבעים ושבע. אף פעם! אם אגיע לארבעים ושבע, יקרה משהו רע מאוד. את יודעת על מה אני מדבר. אנחנו מלאים דחפים חורבניים, כן, ככה זה. יש לנו ייצר מוות חזק מאוד. באנו לארץ הזאת בגלל ייצר המוות שלנו, נכון?

תפסיק עם זה.

אלמה

פאול

קראתי כל משפט שפראנצל שלך כתב. "גורלנו האחשוורי מתחיל עם האמאנסיפציה, שעד כה הכריחה אותנו לשחק מישחק מזויף, עד שזה הגיע למותו הסמלי של אוטו וויינינגר". ומה הוא עשה, פראנץ שלך, אחרי שהוא כתב את המישפט הזה? האם הוא הפסיק לשחק את המישחק המזויף שלו? האם הוא התנתק מ"הגורל האחשוורי" שלו? לא! הכול מילים, מילים, מילים. הוא בא לביקור חטוף בפלשתינה. אחר כך הוא יחזור למישחקים המזויפים שלו ויכתוב עוד ספר חסר ערך, או עוד איזה מחזה מיותר. יש לי אפילו שם למחזה שלו: "פאולוס בין היהודים"! את יודעת למה? כי זהו שמי, פאול.

אתם פה חבורה של אנשים משכילים מאוד.

אלמה

פאול

את לא יודעת שום דבר עלי, מאדאם. אני ליצן. את צוחקת. את חושבת שאני בדיחה נחמדה. האמת היא שאני קליפה ריקה. בובה. כאילו בן אדם. אני יצור שחייב להשתולל ולזעוק כדי לדעת שהוא רוגז. לגנוח ולבכות כדי לדעת שהוא עצוב. לצחוק ולשיר כדי לדעת שהוא שמח. אני אדע שחייתי רק כשאגסוס. אבל את שונה, ממש שונה. את המושא של סיפורי אהבה נהדרים. גוסטב מאהלר, אוסקר קוקושקה, ואלטר גרופיוס, פראנץ וורפל! ווופפפ! ... מאיזה אמוציות אדירות ומאיזה רגשות עזים עשוי הקיום שלך! איזו קומדיה עלובה.

כל זה כל כך פאתטי, כל כך אומלל.

איך אתה מעז לדבר על החיים שלי? אתה לא יודע עלי שום דבר.

אלמה

למי איכפת ממך? אני מדבר על עצמי. כל כך רציתי לבוא לארץ ישראל. אמרתי לעצמי: אם תגשים את המעשה החשוב הזה, תהיה סוף סוף בנאדם. בנאדם שעשוי מרעיונות גדולים, מהיסטוריה אדירה, ממוסר נעלה.. אבל הנה אני כאן, וזה לא קרה. אני אותו חומר תפל שהייתי. אז כשראיתי אותך, אמרתי לעצמי: אלמה! כן! תתאהב באלמה! כן! זה סוף סוף ימלא אותך ויהפוך אותך למישהו שהוא משהו! כמו כל הגברים שלה. היא תיתן משמעות לחייך. תסתכלי עלי: אני עדיין מחכה שהארוע הגדול הזה יקרה לי, ושאי אתמלא אהבה אלייך. אני מכין את עצמי לרגע שהרגשות שלי יתפוצצו לסערת אש, וזרועותיי ייפתחו, ואת תיפלי לתוכן! כן, אני שומר על ערנות גמורה ופוקח עין על עצמי לא להחמיץ את הרגע שבו גוש הבשר הזה חסר הערך יהפוך לגיבור של סיפור אהבה אגדי, שתשוקותיו העצומות יאיצו את הדופק של הדורות הבאים. ובני אדם יגידו: פעם היו מאהבים אדירים על פני האדמה הזאת! רומאיו ויוליה, אנתוני וקליאופטרה, בוני וקלייד ופאול ואלמה! הם יזכירו את כולנו בנשימה אחת. ובינתיים את יכולה לקחת את הפראנצל שלך, ולחזור איתו לחיים הזעיר-בורגניים שלכם בווינה...

פאול

תפסיק עם זה...

אלמה

(שר) "סכין לוחטת בחזי חתכה..."

פאול

תפסיק עם זה, תפסיק עם זה!...

אלמה

"או וויי! או וויי! חתכה עמוק, עמוק

פאול

בכל תשוקה ובכל שימחה

עמוק, עמוק!"

תפסיק אמרתי! יצור אינפאנטילי שכמוך! תפסיק עם זה אמרתי! משוגע חולה רוח! אלי שבשמיים! למה בכלל הרשיתי לו לגרור אותי לבית המשוגעים הזה! אני רוצה לצאת מהארץ המטורפת הזאת! אני רוצה לצאת מכאן! אני רוצה לצאת!! אני רוצה בחזרה לווינה! - עזוב אותי! תן לי מנוחה! עזוב אותי בשקט, עזוב אותי במנוחה! אידיוט שכמוך! אל תיגע בי! תן משוגע! תסתלק ממני! תשאיר אותי לבד! אני רוצה הביתה! לווינה! עזוב אותי במנוחה! תן לי למות! כל כך נמאסתי על עצמי!

אלמה

אלמה! את אישה ניפלאה!

פאול

לא! אני לא אישה!

אלמה

את האישה הנפלאה ביותר שהיתה אי פעם.

פאול

אלמה	לא! אני לא רוצה ללהיות אישה. אני לא רוצה לשמוע את המילה המזוהמת הזאת "אישה". אני שונאת להיות אישה. אני מיפלצת!
פאול	אני אוהב אותך, אלמה.
אלמה	לא, אני לא שומעת. לא את המילה הזאת. בא לי להקיא עליה!
פאול	כולנו אוהבים אותך.
אלמה	לא! אני בכלל לא אישה... אני לא אקשיב יותר למלה הזאת. אתה שומע? אני שונאת להיות אישה! אני שונאת את זה. אני לא אישה. אני מיפלץ! אני מגעילה אפילו את עצמי. עזוב אותי.
פאול	אלמה, אנחנו אוהבים אותך, כולם אוהבים אותך. כולנו.
אלמה	לא. אף אחד לא אוהב אותי. אף אחד אף פעם לא אהב אותי. ואני לא אהבתי אף אחד. אף פעם לא אהבתי אף אחד. לא את בורקהרד שהיה מכוער כמו הלילה, לא את קלימט שרדף אחרי עם פה נוטף ריר מתאווה, לא את גוסטב עם הסירחון הבלתי נסבל שלו, לא את גרופיוס ששעמם אותי עד מוות בקהות שלו, ופחות מכולם את פראנצל, עם הרגליים העקומות המצחיקות והחרמנות האינסופית, מנסה לעשות לי את זה בכל מקום, בכל מצב הכי לא ייאמן! אתה לא מבין כלום! כלום אתה לא מבין!!! אני רוצה למות, אתה שומע? הו, אלוהים! למות אני רוצה, למות! פראנץ! פראנץ! איפה אתה?